

5. Вертеба Я.Р. Енергетична криза 1973 р. та її вплив на розвиток світових економічних та політичних процесів / Я.Р. Вертеба [Електронний ресурс] – Режим доступу: dipcorpus_verteba@ukr.net

6. Конвенции и соглашения // сайт ООН: [Електронний ресурс – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/agenda21.shtml

Віра ЛУКІАН

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

3 жовтня 2017 р. Верховна Рада України підтримала закон №6614 про пенсійну реформу.

Проект закону передбачає, що з 1 жовтня прожитковий мінімум для пенсіонерів, які мають повний страховий стаж, становитиме 1 452 гривні, а не 1 312, як зараз.

Часто можна почути думку, що уряд вирішив нарешті щось змінювати, тому що незабаром вибори, а пенсіонери - благодатний електорат. Проте це не зовсім так. Від майбутньої реформи люди, що зараз перебувають на пенсії, матимуть невеликий зиск. Перш за все вона розрахована на економічні зміни для країни в цілому.

Справа в тому, що в Україні зараз склалася доволі скрутна ситуація з пенсійним забезпеченням – в 2016 році в Пенсійному фонді був дефіцит в 141 млрд грн, а це 11% ВВП.

Виходить, що кожні 10 працівників в Україні забезпечують пенсійними виплатами 12 пенсіонерів. Якщо так триватиме ще принаймні кілька років, система може зазнати краху, тоді ніхто не отримає виплат.

Зараз в Україні діє з часів СРСР так звана солідарна пенсійна система, коли покоління працівників годує покоління пенсіонерів. Вона неефективна, бо наші демографічні показники вже далекі від радянської норми. А податки для виплат пенсії сплачують далеко не всі громадяни. Тому в Пенсійному фонді утворюється дірка, яка щороку зростає.

Реформа, яку пропонує уряд, по суті реформою не буде. Адже пенсійна система поки не зміниться - вона й надалі залишатиметься солідарною. Щоправда, тепер її модернізують з можливістю переходу до накопичувальної системи: спочатку за рахунок державних накопичувальних фондів (2 рівень), а згодом й недержавних установ (3 рівень).

Ця система вже давно працює в розвинутих країнах та дозволяє людям самостійно накопичувати гроші на старість. Але в Україні її запровадити, за розрахунками економістів, поки неможливо.

По-перше, в зв'язку з низькою економічною спроможністю населення – нелегко при рівні ВВП на душу населення розміром в 2 тис. USD знаходити кошти для забезпечення майбутнього.

По-друге, через відсутність в країні накопичувальних пенсійних фондів. Довіра нашого населення до банківської системи вкрай низька – тож популярність таких закладів викликає сумніви.

По-третє, недорозвиненість українського фондового ринку, адже просто відкласти гроші – мало, вони повинні працювати.

В майбутньому Україна ймовірно перейде до накопичувальної системи, однак для цього перш за все потрібно здолати дефіцит Пенсійного фонду та “розігнати” економічне зростання до 5-6% за рік.

На думку економістів, підвищення пенсійного віку було б найпростішим шляхом. Адже пенсійний вік в нашій країні є одним із найнижчих серед країн-сусідів. Однак урядовці вирішили відмовитися від цієї стратегії, навіть попри вмовляння з боку міжнародних радників.

А все тому, що рівень соціального забезпечення в нашій країні – низький, тож до пенсійного віку зможе дожити далеко не кожен, особливо це стосується чоловіків – середня тривалість життя серед них всього 66 років.

Тому законодавці вирішили схитрувати. Замість того, щоб зачіпати “болюче” питання підвищення пенсійного віку, вони посилили вимоги до іншого показника - страхового стажу.

Зараз в Україні для виходу на пенсію достатньо мати стаж 15 років. Проте з нового року цей показник зросте до 25 років. А протягом терміну впровадження реформи - аж до 35 років.

Тобто, фактично, пенсійний вік все ж збільшиться. Адже, щоб до 2028 році набути страхового стажу 35 років, треба буде працювати до 65 років, а не до 60, як це є зараз.

Уряд пропонує так званий гнучкий коридор пенсійного віку:

2018 рік. Ви зможете отримувати пенсію, якщо ваш офіційний робочий стаж становитиме не менше 25 років;

2023 рік. Ви зможете отримувати пенсію, якщо ваш офіційний робочий стаж становитиме не менше 30 років;

2028 рік. Ви зможете отримувати пенсію, якщо ваш офіційний робочий стаж становитиме не менше 35 років.

Працювати можна й неофіційно. Однак для розрахунку майбутньої пенсії буде враховуватися лише страховий стаж, тобто, той, якого ви набули пр офіційному працевлаштуванні та сплаті податку до Пенсійного фонду відповідно.

Його застосовують в Україні з 2014 року – весь попередній стаж, який працівник встиг здобути до 2004 року, автоматично перерахували в страховий.

У випадку, якщо у громадянина немає 35-річного стажу, існуватиме можливість його докупити. Перша редакція законопроекту передбачала, що громадяни зможуть придбати не більше 5 років страхового стажу. Однак нова редакція дає можливість купити лише два додаткових роки.

Проте ціни на них досить високі: 1 рік стажу вартуватиме приблизно 16,8 тис. гривень, два роки – 25,3 тисячі гривень.

Загалом, згідно з підрахунками Міністерстві соціальної політики, вимогу стажу в 25 років зможуть виконати 85% українців. Але в 2028-му 35 років стажу матимуть тільки 55% 60-річних. Решті доведеться працювати без пенсії до 63 або 65 років.

Досить вигідно буде працювати на пенсії, це ще один варіант збільшити страховий стаж, якщо вам його не вистачило.

З 2015 року в Україні склалася доволі дивна ситуація, коли держава виплачувала громадянам пенсії, які по суті є соціальними виплатами, але змушували їх оподатковувати як прибуток.

З липня минулого року оподатковувати припинили пенсії, розмір яких нижчий за 10 прожиткових мінімумів (10,7 тис. грн). Проте пенсіонери, що працюють, змушені й зараз віддавати 15% своїх пенсій державі.

З 1 жовтня уряд пропонує відмінити оподаткування виплат для пенсіонерів, що працюють. Проте нововведення не стосується літніх людей з пенсією понад 10 прожиткових мінімумів.

Ще однією особливістю нової реформи є те, що раніше 4-5 років в університеті автоматично вписували в трудову книгу як стаж. Новим законопроектом таке не передбачене.

Тому особи, що навчаються у вищих та середніх спеціальних навчальних закладах, на курсах з підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та перекваліфікації, в аспірантурі, докторантурі і клінічній ординатурі загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню не підлягають.

Щоб захистити пенсійні виплати для громадян від знецінення під впливом інфляції, Кабмін пропонує здійснювати автоматичний перерахунок пенсій.

За підрахунками уряду, для проведення пенсійної реформи лише цього року доведеться витратити потрібно 12 млрд грн додаткових коштів. Їх планують залучати за рахунок підвищення доходів від ЄСВ, які зросли завдяки минулорічному рішенню уряду про мінімальну зарплатню.

А вже наступного року “осучаснення” пенсії коштуватиме країні ще 30 млрд. грн. Кошти на це уряд також планує брати з фонду ЄСВ. Бюджетні кошти планують залучити лише для покриття дефіциту Пенсійного фонду. Вже в цьому році видатки Пенсійного фонду співмірні з третиною видатків бюджету всієї країни - 284 млрд грн.

Пенсійна реформа в такому вигляді, як вона є, не вирішує довгострокових проблем, з яким згодом стикнеться українська економіка. Тому запропонований законопроект економісти називають радше тактичним, аніж стратегічним, хоч він розрахований на десятирічну перспективу.

Ця пенсійна модель, безумовно, матиме позитивний вплив на зубожілих українських пенсіонерів зараз, проте вона дуже ускладнить життя майбутнім пенсіонерам. Особливо “несолодко” буде, коли заслужений відпочинок за солідарною системою своїм батькам забезпечуватиме покоління 90-х, адже тоді рівень народжуваності в Україні був вкрай низьким. По суті, це покоління змушене буде працювати для попереднього, а також встигати відкладати щось й для себе.

Вікторія МЕЛЬНИК

студентка

Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України»

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЕКОНОМІЧНОМУ ЗРОСТАННІ КРАЇНИ

Поняття інноваційності можна ототожнювати з поняттям підприємливості - пильності до нових можливостей поліпшення роботи організації.

Розвиток національної економіки залежить від інноваційного характеру будь-якого бізнесу, що забезпечується активізацією інноваційних процесів, а також розвитком науки, техніки та технологій. Важливу роль в економічному піднесенні держави відіграє інноваційно-інвестиційна спрямованість підприємницької діяльності, яка забезпечує конкурентні переваги суб'єктам господарювання, покращує їх міжнародні позиції, а отже сприяє економічному зростанню [1].

Інноваційна система як основа механізму саморозвитку є головним фактором піднесенню країн – лідерів світової економіки. Лідерами сучасного бізнесу є великі наукомісткі корпорації, котрі мають власну наукову базу і реалізують інноваційні-інвестиційні проекти в глобальному масштабі. Дані підприємництва вирізняють тривалість існування, регулярність, системність організації інноваційних процесів, складовою яких є дослідження і розробки (ДіР), комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності через механізм ліцензійних угод та подальша капіталізація інтелектуальної власності. Інноваційне підприємництво пов'язане з бажанням підприємця брати на себе ризики щодо створення нового продукту, процесу чи поліпшення існуючих, а також щодо економічної, соціальної і моральної відповідальності за їх кінцевий результат [2].

На думку вчених-економістів, формування теоретичних основ дослідження інноваційної структури є однією з найбільш важливих проблем сучасної економічної теорії. В результаті цього виникає об'єктивна необхідність розробки підходів до вирішення проблеми формування теорії інноваційної інфраструктури як тієї сфери економіки, що набуває пріоритетного значення [3, ст.138].